

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з проведення практичних занять та самостійної роботи студентів
з дисципліни **«Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами»**
для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 7 (8).03050901_«Облік і
аудит»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 2 від 24. 12. 2015 р.

Харків
НТУ «ХП»
2015

Методичні вказівки з проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 7 (8).03050901 «Облік і аудит» / уклад. О. І. Линник, С.Ю. Альошин, О.М. Бондаренко. – Х. : НТУ «ХПІ», 2015. – 24 с.

Укладач: О. І. Линник
С.Ю. Альошин
О.М. Бондаренко

Рецензент доц., к.е.н. І. А. Юр`єва

Кафедра економічного аналізу та обліку

Зміст

Вступ.....	3
1. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 3 «МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності».....	5
2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 4 «Облікова політика, зміни у бухгалтерських оцінках та помилки».....	8
3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 5 «МСБО (IAS) 18 «Виручка», ЗА ТЕМОЮ 6 «МСБО (IAS) 2 «Запаси», ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 9 «МСБО (IAS) 17 «Оренда».....	9
4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 10 «МСБО (IAS) 38 «Нематеріальні активи».....	13
5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 12 «МСБО (IAS) 12 Податки на прибуток, МСБО (IAS) 19 «Виплати працівникам».....	15
6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 14 «Фінансові інструменти:МСБО (IAS) 32, МСБО (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 9.....	18
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 15 «Консолідований баланс, основні принципи складання».....	20
8. Рекомендована література	22

ВСТУП

В основі вивчення дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» – робота студентів з нормативними документами, підручниками, навчальними посібниками та іншою спеціальною літературою.

Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» складено з метою вдосконалення методичного забезпечення навчання студентів.

Методичні вказівки розроблені у відповідності з програмою дисципліни, вони містять теоретичні питання та завдання для студентів з метою поглиблення знань та вмінь і перевірки засвоєння матеріалу дисципліни.

1 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 3 «МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності»

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою дисципліни – 1 год., самостійне вивчення – 14 год.)

Запитання для засвоєння теми

1. Основи подання фінансової звітності
2. Загальні вимоги щодо подання фінансової звітності
3. Настанови щодо структури фінансової звітності
4. Мінімальні вимоги щодо змісту фінансової звітності
5. Структура та зміст фінансової звітності
6. Інформація, що має бути подана у звіті про фінансовий стан
7. Інформація, яку слід подавати у звіті про сукупні доходи
8. Інформація, яку слід подавати у звіті про зміни у власному капіталі
9. Звіт про рух грошових коштів, його структура
10. Структура Приміток. Розкриття інформації про облікові політики

Методичні вказівки до вирішення завдань

Відповідно до МСФЗ (IAS) 1 обов'язкового подання (тобто кожна з форм є невід'ємною частиною звітності компанії за період) у фінансовій звітності підлягають такі форми:

1. Звіт про фінансовий стан;
2. Звіт про прибуток і збитки та інший сукупний дохід;
3. Звіт про зміну у власного капіталі;
4. Звіт про рух грошових коштів;
5. Основні положення облікової політики та інші роз'яснення

Завдання №1 Коригування та складання балансу

Баланс корпорації, 2011 рік

Активи		Пасиви	
Короткострокові активи	435 000	Короткострокові зобов'язання	330 000
Інвестиції	640 000	Довгострокові зобов'язання	1 000 000
Нерухомість, будівлі та обладнання	1 720 000	Власний капітал	1 770 000
Нематеріальні активи	305 000		
ІТОГО	3 100 000	ІТОГО	3 100 000

Є наступна додаткова інформація:

У короткострокові активи включені:

Грошові кошти в розмірі 100 000

Дебіторська заборгованість у розмірі 170 000 мінус резерви сумнівних боргів 10 000

Запаси в розмірі 180 000

Доходи , отримані авансом , у розмірі 5 000

• Залишок коштів становить 114 000 мінус банківський овердрафт у розмірі 14 000 (в тому ж банку , де і основний рахунок)

У інвестиції включені:

Викупна вартість поліса страхування життя 40000

Короткострокові інвестиції в прості акції (торгові цінні папери) 80000

Довгострокові інвестиції 140 000

Фонд погашення по облігаціях 250000

Організаційні витрати 130 000

У нерухомість , будівлі та обладнання включені

Будівля 1040000 мінус накопичена амортизація 360 000

Обладнання 450000 мінус накопичена амортизація 180 000

Земля 500000

Земля , утримувана для використання в майбутньому 270000

У нематеріальні активи включені:

Франшиза 165000

Ділова репутація 100 000

Дисконт за облігаціями до оплати 40000

У короткострокові зобов'язання включені:

Рахунки до оплати 90000

Короткострокові векселі до оплати 80000

Довгострокові векселі до оплати 120 000

Податки до виплати 40000

Довгострокові зобов'язання складаються виключно з 10-ти % облігацій , що підлягають погашенню в 2015 році.

Власний капітал складається з:

Привілейованих акцій - без номіналу , дозволено до випуску 200000 штук , випущено 70000 штук за 450 000

Простих акцій (номінал - 1,00) - дозволено до випуску 400000 штук , випущено 100 000 за середньою ціною в 10 за кожену.

Крім того , у корпорації є нерозподілений прибуток у розмірі 320 000 .

Потрібно:

Скласти баланс в належному форматі і, там, де потрібно, зробити коригування у світлі представленої інформації, виправити значення на правильні.

Завдання №2 Звіт про прибутки і збитки. Традиційний метод

Представлений пробний баланс корпорації за станом на 31 грудня 2011р.

Стаття	Дебет	Кредит
Знижки до покупок		10 000
Грошові кошти	205 100	
Дебіторська заборгованість	105 000	
Орендний дохід		18 000
Нерозподілений прибуток		260 000
Кредиторська заборгованість по зарплатні		18 000
Реалізація		1 000 000
Векселя до отримання	110 000	
Кредиторська заборгованість		49 000
Накопичена амортизація обладнання		28 000
Знижка по реалізації	14 500	
Возврат по реалізації	17 500	
Векселя до оплати		70 000
Витрати на реалізацію	232 000	
Адміністративні витрати	99 000	
Звичайні акції		300 000
Витрати по податку на прибуток	38 500	
Грошові дивіденди	45 000	
Резерви по сумнівним боргам		5 000
Офісні приналежності	14 000	
Транспортні витрати по покупкам товарів	20 000	
Земля	70 000	
Обладнання	140 000	
Облігації до оплати		100 000
Прибуток від продажу землі		30 000
Накопичена амортизація будівлі		19 600
Запаси товарів на начало	89 000	
Будівля	98 000	
Покупки	610 000	
Ітог	1 907 600	1 907 600

Залишок запасів на кінець звітної періоду склав 124 000.

Потрібно:

Скласти звіт про прибутки і збитки за звітний період.

Підказка: собівартість - розрахункова величина, для перевірки правильності розрахунку чистого прибутку складіть баланс за умовами задачі.

**2 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 4 «Облікова політика,
зміни у бухгалтерських оцінках та помилки»**

3

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою
дисципліни – 1 год., самостійне вивчення – 14 год.)

Запитання для засвоєння теми

1. Визначення критеріїв до обрання та змінювання облікових політик
2. Розкриття інформації про облікову політику
3. Зміни в облікових політиках, зміни в облікових оцінках та виправлення помилок.

Методичні вказівки до вирішення завдань

МСФЗ (IAS) 8 " Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки" встановлює :

- Критерії вибору та застосування облікових політик ;
- Класифікацію істотних статей;
- Порядок обліку: змін в облікових політиках , змін в облікових оцінках та виправлень помилок .

Облікова політика - це конкретні принципи, основи, умови, правила та практика, прийняті компанією для підготовки та подання фінансової звітності. При виборі та застосуванні облікової політики необхідно керуватися відповідними стандартами і інтерпретаціями , з урахуванням роз'яснень щодо їх застосування, випущених Радою з МСФЗ.

Облікова політика змінюється при (1) введенні нових Стандартів або Інтерпретації або (2) у разі добровільної зміни облікової політики.

Зміни в облікових оцінках - коригування балансової вартості активів або зобов'язань внаслідок перегляду їх поточного статусу і очікуваних майбутніх вигод/заборгованостей.

**Завдання №1 Ретроспективне застосування зміни в обліковій
політиці (млн.у.е.)**

Протягом 2011р. компанія « Піонер » змінила облікову політику щодо обліку основних засобів. У попередніх звітних періодах компанія застосовувала модель обліку основних засобів за первісною вартістю. На даний момент компанія Піонер вирішила використовувати модель переоцінки вартості , так як, на думку керівництва, справедлива вартість достовірніше відображає фінансовий стан компанії. З метою визначення справедливої вартості була проведена оцінка основних засобів. Керівництво компанії вважає , що жодних коригувань і додаткових розкриттів у зв'язку зі змінною моделі оцінки основних засобів виробляти не слід.

Потрібно: Дати оцінку думки керівництва компанії « Піонер »

Завдання № 2 Перспективне застосування зміни в обліковій політиці, в ситуації, коли неможливо здійснити ретроспективне застосування

У 2010 році компанія Дельта змінила облікову політику у відношенні амортизації основних засобів з метою більш повного застосування компонентного підходу і одночасно ухвалила модель переоцінки. До 2011 року, реєстри активів компанії не були достатньо детальні для повного застосування компонентного підходу. В кінці 2010 року керівництво компанії провело технічне дослідження , яке дозволило отримати інформацію по компонентах активів , їх справедливої вартості , термінів корисного використання , очікуваної залишкової вартості та вартості, яка амортизується на початок 2011р. Однак це дослідження не представило достатньої інформації для достовірної оцінки первісної вартості компонентів , які раніше не враховувалися окремо . При цьому існуючі раніше реєстри (до того як було проведено дослідження) не уявляють можливості відновлення такої інформації.

Потрібно:

- a) Визначити, як буде застосовуватися нова облікова політика компанії?
- b) Визначити, як вплине рішення керівництва компанії на фінансову звітність.
- c) Скласти витяг з приміток до фінансової звітності у відношенні нової облікової політики компанії.

4 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 5 «МСБО (IAS) 18 «Виручка», ЗА ТЕМОЮ 6 «МСБО (IAS) 2 «Запаси», ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 9 «МСБО (IAS) 17 «Оренда»

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою дисципліни – 6 год., самостійне вивчення – 28 год.)

Запитання для засвоєння теми 5

1. Поняття виручки
2. Признання виручки в певних ситуаціях:
 - а) продаж товарів;
 - б) надання послуг;
 - в) дохід від використання активів компанії (рояліті, відсотки і дивіденди)
3. Розкриття інформації.

Методичні вказівки до вирішення завдань

Процес створення організацією товарів і послуг спрямований на отримання доходу. У «Концепції підготовки та подання фінансової звітності» дохід визначається як збільшення економічних вигод протягом звітного періоду у формі припливу або збільшення активів або зменшення зобов'язань, що приводить до збільшення капіталу, не пов'язаного з внесками учасників капіталу. Дохід включає в себе як виручку підприємства, так і інші доходи. Виручка – це доходи від звичайної діяльності підприємства, що характеризуються, в тому числі, як доходи від продажів, оплати послуг, відсотків, дивідендів та рояліті.

Як правило, під виручкою розуміють частину доходів організації, яка виникає в результаті здійснення компанією основних видів діяльності.

Завдання № 1 Визнання виручки

Як правило, виручка являє собою найбільш суттєву статтю фінансової звітності підприємства. У деяких випадках вибір періоду визнання виручки та принципів її оцінки може бути дуже суб'єктивний. МСФЗ (IAS) 18 "Дохід" був опублікований в якості керівництва, що визначає порядок відображення виручки.

Поясніть, керуючись МСФЗ (IAS) 18:

- (i) Критерії визнання доходу від реалізації товарів;
- (ii) ДОДАТКОВИЙ критерій визнання виручки від надання послуг;
- (iii) Основні принципи, що лежать в основі оцінки виручки.

Завдання № 2 Критерії визнання виручки

Виручка, як правило, являє собою один з найбільш суттєвих за величиною показників, що відображаються у фінансовій звітності компанії. Тому необхідно забезпечити належне визнання і оцінку виручки. МСФЗ (IAS) 18 "Дохід" був розроблений для визначення стандартної практики обліку даного показника.

(i) Поясніть значення терміну «виручка» і принципи, що лежать в основі її оцінки, згідно МСФЗ (IAS) 18;

(ii) Перерахуйте критерії визнання виручки відповідно до МСФЗ (IAS) 18. Слід розглянути виручку від реалізації товарів і виручку від надання послуг.

Запитання для засвоєння теми 6

1. Визначення запасів
2. Облік за фактичною собівартістю: витрати, що включаються в собівартість
3. Визнання у Звіті про прибутки і збитки. Методи оцінки вартості:
 - Метод специфічної ідентифікації
 - Метод середньозваженої вартості
 - Метод оцінки за вартістю перших, що надійшли одиниць (FIFO)
 - Метод нормативних витрат
 - Оцінка за цінами продажу
4. Визнання запасів у Звіті про фінансове становище
5. Раскриття інформації про запаси.

Методичні вказівки до вирішення завдань

Запаси - це активи:

- призначені для продажу в ході звичайної діяльності, наприклад, товари, куплені роздрібним торговцем для перепродажу;
- створені в процесі виробництва для такого продажу (готова продукція, незавершене виробництво, сировина); або
- у формі сировини чи матеріалів, призначених для використання у виробничому процесі або при наданні послуг.

Чиста ціна продажу - це оціночна ціна продажу в звичайних умовах господарювання, за вирахуванням можливих витрат на доопрацювання і на реалізацію.

Запаси повинні оцінюватися за найменшою з двох величин: собівартості і чистою ціною продажу.

Формули розрахунку вартості запасів.

Собівартість включає всі витрати, понесені для приведення запасів у їх нинішній стан і місце розташування.

Компоненти собівартості:

- витрати на придбання,
- витрати на обробку, і
- інші витрати.

Запитання для засвоєння теми 9

1. Класифікація оренди за МСБО (IAS) 17 «Оренда»
2. Оренда у фінансовій звітності орендарів

3. Оренда у фінансовій звітності орендодавців
4. Операції продажу майна з подальшою його орендою

Методичні вказівки до вирішення завдань

Оренда класифікується як **фінансова оренда**, якщо вона передає в основному всі ризики та винагороди щодо володіння.

Оренда класифікується як **операційна оренда**, якщо вона не передає в основному всі ризики та винагороди щодо володіння.

Далі наведено приклади ситуацій, які, як правило, ведуть до класифікації оренди як фінансової оренди:

а) оренда передає орендареві право власності на актив наприкінці строку оренди;

б) орендар має право вибору придбати актив за ціною, що, як очікується, буде значно нижчою за справедливу вартість на дату, коли вибір може бути здійснений, і достатньою для обґрунтованої впевненості на початку оренди в тому, що вибір буде здійснено;

в) строк оренди становить більшу частину строку економічної експлуатації активу, навіть якщо право власності не передається;

г) на початку оренди теперішня вартість мінімальних орендних платежів дорівнює принаймні в основному всій справедливій вартості орендованого активу;

г) орендовані активи мають такий особливий характер, що тільки орендар може використовувати їх, не здійснюючи значних модифікацій.

Негарантована ліквідаційна вартість – частина ліквідаційної вартості зданого в оренду активу, продаж якого орендодавцем не забезпечується або гарантується тільки стороною, пов'язаною з орендодавцем.

Завдання № 3 Фінансова оренда для орендаря

Лізингова компанія підписує договір про здачу в оренду 1 січня 2007 обладнання виробничої компанії «Діоніс». Наступна інформація стосується даного договору:

- Термін неануліруємої оренди - 5 років без можливості продовження строку дії оренди.

- Строк корисного використання обладнання - 5 років.

- Справедлива вартість обладнання становить 80 000.

Актив буде переданий у розпорядження орендодавця по закінченню терміну оренди, на момент якого ліквідаційна вартість активу повинна скласти 7000, що є негарантованою вартістю. ПК «Діоніс» бере на себе всі виконавчі витрати, які включають в себе наступні щорічні платежі: 900 - платіж за страховий поліс і 1600 - податок на власність. Договір передбачає рівні щорічні орендні платежі на суму 18 142,95 орендодавцю, починаючи з 1 січня 2007 року. Розрахункова ставка % на позиковий капітал орендаря - 12%. ПК «Діоніс»

використовує прямолінійний метод для амортизації всього устаткування.

Підготуйте амортизаційний графік, який буде підходити для орендаря.

Завдання № 4 Фінансова оренда виробника

Компанія Томас Хансон виробляє різграфи з корисним строком служби 12 років і здає їх в оренду компанії Флайпост на 10 років. Звичайна ціна продажу обладнання становить 210 482, а негарантована ліквідаційна вартість по закінченні терміну оренди становить 20 000.

Флайпост буде виробляти щорічні платежі в сумі 30 000 на початку кожного року, а також оплачувати всі витрати на технічне обслуговування, страховку і податки. Компанія Томас Хансон понесла витрати в сумі 135 000 для виробництва обладнання та 4000 на переговори на ведення переговорів і укладення договору оренди. Компанія Томас Хансон вирішила, що повернення платежів за оренду досить прогнозоване, додаткових витрат не передбачається, а прогнозна ставка відсотка дорівнює 10%.

Потрібно (Округлите всі цифри до цілого значення): Обговоріть суть даної оренди для орендодавця і розрахуйте такі суми:

- Валові інвестиції.
- Незароблений дохід за відсотками.
- Ціна реалізації.
- Собівартість продажів.

Підготуйте амортизаційний графік на 10 років.

5 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 10 «МСБО (IAS) 38 «Нематеріальні активи»

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою дисципліни – 2 год., на самостійне вивчення – 20 год.)

Запитання для засвоєння теми

1. Можливість ідентифікації контролю нематеріальних активів
2. Визнання та оцінка нематеріальних активів
3. Оцінка після визнання нематеріальних активів
4. Нематеріальні активи з визначеним строком корисної експлуатації
5. Внутрішньо генеровані нематеріальні активи

Методичні вказівки до вирішення завдань

Стандарт **МСБО (IAS) 38** слід застосовувати в обліку нематеріальних активів, за винятком:

а) нематеріальних активів, на які поширюється сфера застосування іншого стандарту;

б) фінансових активів, визначених у МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;

в) визнання та оцінка активів, пов'язаних з розвідкою та оцінкою (див. МСФО 6 «Розвідка та запасів корисних копалин»);

г) видатків на розвідку або розробку і видобування корисних копалин, нафти, природного газу і подібних 14е відновлюваних ресурсів.

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.

Нематеріальний актив слід первісно оцінювати за собівартістю.

Відповідно до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», якщо нематеріальний актив купують при об'єднанні бізнесу, собівартістю нематеріального активу є його справедлива вартість на дату придбання.

Не слід визнавати жодного нематеріального активу, що виникає в результаті дослідження (чи в результаті **етапу дослідження** внутрішнього проекту). **Видатки на дослідження** (чи на етапі дослідження внутрішнього проекту) слід визнавати як витрати у періоді їхнього понесення.

Нематеріальний актив, який виникає в результаті розробки (чи в результаті **етапу розробки** внутрішнього проекту), слід визнавати, якщо і тільки якщо суб'єкт господарювання може довести все, що зазначено нижче:

а) технічну можливість завершити створення нематеріального активу так, щоб він був придатний до використання або продажу;

б) свій намір завершити створення нематеріального активу та використовувати або продати його;

в) свою здатність використовувати або продати нематеріальний актив;

г) як нематеріальний актив генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди. Серед іншого, суб'єктові господарювання слід довести існування ринку для продукції нематеріального активу чи для самого нематеріального активу або (якщо його використовуватимуть внутрішньо) корисність нематеріального активу;

г) наявність відповідних технічних, фінансових та інших ресурсів для завершення розробки та використання чи продажу нематеріального активу;

д) свою здатність достовірно оцінити видатки, які відносяться до нематеріального активу протягом його розробки.

Завдання № 1 Побічна діяльність при створенні нематеріального активу

Підприємство «А» займається розробкою нового процесу виробництва певного виду хімікатів. Підприємство зможе отримати патент на новий виробничий процес. На етапі розробки підприємство продає хімікати, вироблені в якості побічного продукту здійснюваної діяльності з розробки. Понесені витрати складаються з витрат на оплату праці, сировину, витрати на

складання, на обладнання і на професійні послуги.

Як будуть враховуватися витрати і виручка, пов'язані з виробництвом хімікатів?

Завдання № 2 Етап досліджень і етап розробки відповідно до МСФЗ 38

Підприємство «Крокус» працює над проектом по створенню бази даних, яка містить зображення та статті з газет з усього світу, яку воно має намір продавати клієнтам за допомогою мережі Інтернет. Підприємство визначило наступні етапи свого проекту:

а) Етап досліджень – отримання технічних знань, необхідних для передачі зображень клієнтам і визначення того, здійснимо чи проект з технологічної точки зору;

б) Ці розробки – здійснення аналізу ринку з метою визначення потенційного попиту і вимог клієнтів ; розробка можливості використання технології одержання зображень, включаючи конфігурацію програмного забезпечення, необхідного для створення бази даних, і придбання необхідних даних для внесення в базу даних, розробка клієнтського інтерфейсу і перевірка прототипу системи;

с) Етап виробництва – до і після початку комерційного подання послуги, усунення помилок у системі та покращення функціональності в цілях обслуговування більшої кількості користувачів; оновлення бази даних і управління нею для забезпечення актуальності міститься в ній інформації.

Поясніть: як підприємство «Крокус» буде враховувати визначені ним стадії створення нематеріального активу?

6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 12 «МСБО (IAS) 12 Податки на прибуток, МСБО (IAS) 19 «Виплати працівникам»

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою дисципліни – 2 год.)

Запитання для засвоєння теми 12

- 1 Поточний податок на прибуток
- 2 Відкладені податки:
 - j. Податкова база та тимчасові різниці
 - k. Визнання податкових активів
 - l. Визнання податкових зобов'язань
- 3 Окремі питання визнання і оцінки відкладених податків:
 - m. Зміна ставок оподаткування
 - n. Облік зміни залишків відкладеного податку
 - o. Відкладені податки, які виникають за рахунок статей

- власного капіталу
- 4 Відкладені податки, що виникають при об'єднанні компаній
- 5 Розкриття інформації
- 6 Визначення поточних винагород
- 7 Облік поточних винагород
- 8 Виплати по закінченні трудової діяльності:
 - h. Пенсійні плани з встановленими внесками
 - Пенсійні плани з визначеними виплатами

Методичні вказівки до вирішення завдань

Поточний податок за даний і попередній періоди повинен визнаватися як зобов'язання, рівного неоплаченої величиною. Якщо вже сплачена величина відносно даного та попереднього періодів перевищує суму, що підлягає сплаті за ці періоди, то величина перевищення повинна визнаватися як актив.

Тимчасова різниця - це різниця між балансовою вартістю активу або зобов'язання та його податковою базою.

Стандарт вимагає визнання *відстроченого податкового зобов'язання* щодо всіх тимчасових різниць, якщо вони не підлягають виключенню.

Загальний підхід до розрахунку податку на прибуток:

1. Визначте балансову вартість всіх активів і зобов'язань.
2. Розрахуйте податкову базу всіх активів і зобов'язань.
3. Розрахуйте тимчасову різницю шляхом вирахування податкової бази з балансової вартості.
4. Розрахуйте відстрочене податкове зобов'язання / вимогу:
 - Відкладені податкові зобов'язання: складіть всі позитивні тимчасові різниці і помножте суму на ставку податку.
 - Відстрочений податковий актив: складіть всі негативні тимчасові різниці і помножте суму на ставку податку.
5. Розрахуйте чисте відстрочене податкове зобов'язання
6. Розрахуйте відкладений податок, який підлягає віднесенню на рахунок власного капіталу, як добуток суми, визнаної у власному капіталі, і ставки податку.
7. Щоб отримати суму, що підлягає включенню до звіту про прибутки і збитки, відніміть вхідний залишок відкладеного податку.
8. Якщо ставка податку на прибуток була переглянута, необхідно розрахувати вплив зміни на вхідний залишок відкладеного податку.

Види поточних винагород:

- Заробітна плата та внески на соціальне забезпечення;
- Короткострокові оплачувані відпустки (зокрема, щорічну оплачувану відпустку та відпустку по хворобі);
- Участь у прибутку та премії, що підлягають виплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, коли співробітниками була виконана відповідна робота; і

- Винагороди нині працюючим співробітникам у негрошовій формі (зокрема, медичне обслуговування, забезпечення житлом та автотранспортом, безкоштовні або дотуємі товари або послуги).

Плани виплат по закінченні трудової діяльності, залежно від їх економічної суті, діляться на пенсійні плани з встановленими внесками і пенсійні плани з визначеними виплатами.

Пенсійні плани з встановленими внесками - це плани виплат по закінченні трудової діяльності, які передбачають, що компанія:

- Здійснює фіксовані внески в окрему організацію (фонд).
- Не матиме жодних юридичних і фактичних зобов'язань щодо сплати додаткових внесків, навіть якщо у фонду (плану) не виявиться достатніх коштів для виплати всіх виплат працівникам, належних за роботу, виконану ними в поточному і попередніх періодах.

Пенсійні плани з визначеними виплатами - це пенсійні плани, за якими:

- Компанія бере на себе зобов'язання з надання нинішнім і колишнім працівникам винагород обумовленого розміру.
- Ризик браку коштів для виплат пенсій лягає на компанію, яка зобов'язана покрити будь-яку недостачу.
- Компанія виробляє грошові відрахування, які потім інвестуються в цілях отримання прибутку, причому очікується, що дані інвестиції допоможуть компанії в майбутньому виконати свої зобов'язання по пенсійному забезпеченню.

Завдання № 1

Ви працюєте фінансовим контролером в компанії «Іпсилон». Ваш помічник зайнятий підготовкою першого варіанту фінансової звітності за рік, що закінчився 30 вересня 2012 року. Він володіє достатніми загальними знаннями в області бухгалтерського обліку, але не знайомий з детальними вимогами всіх відповідних стандартів фінансової звітності. Є чотири питання, за якими йому необхідна Ваша консультація, і які він виклав у своєму меморандумі, представленому нижче:

Протягом року, що закінчився 30 вересня 2012 року, наша компанія поставила клієнту продукцію, яка, як з'ясувалося, мала дефекти. У результаті клієнт поніс фінансові збитки і порушив судовий позов проти нас на суму збитків. Позов поки не задоволений, але нам, ймовірно, доведеться заплатити 800,000 доларів для врегулювання позову на початку січня 2013 року. Ми розслідували причину дефекту і з'ясували, що він був викликаний несправним компонентом, поставленим нам одним з наших постачальників. Наш юридичний відділ збирається направити зустрічний позов на суму 800,000 доларів проти даного підрядника, щоб отримати повну компенсацію. За нашими оцінками, на це буде потрібно близько 4 місяців. Я вважаю, що в нашому випадку створення резерву не потрібно, оскільки наші витрати будуть покриті, але чи потрібно мені розкривати цю інформацію в примітках ?

Підготуйте відповідь на питання, задані Вашим помічником. Включіть в Вашу відповідь додаткові пояснення, які Ви вважаєте доречними. Для всіх випадків розрахуйте вплив на прибуток, відображений у фінансовій звітності за роки, що закінчилися 30 вересня 2012 року та 30 вересня 2013 року.

Завдання № 2

МСФЗ (IAS) 19 «Виплати працівникам» - це загальний стандарт, що визначає відображення у фінансовій звітності підприємств короткострокових і довгострокових винагород працівникам . Найбільш складний вид обліку винагород співробітникам , що розглядається в рамках даного стандарту, відноситься до винагород по закінченні трудової діяльності. Такі винагороди зазвичай надаються через окремий план, в який роботодавець вносить внески. Вплив таких угод на фінансову звітність сплачують внески роботодавців залежить від типу пенсійного плану .

Один з найбільш складних аспектів даного стандарту - це облік актуарних прибутків та збитків, що виникають при оцінці зобов'язань, що відносяться до винагород по закінченні трудової діяльності. МСФЗ (IAS) 19 дозволяє застосування альтернативних методів обліку .

Поясніть :

(і) Відмінності між планом із встановленими внесками і планом з встановленими виплатами. Ваше пояснення має включати аналіз того, яка зі сторін несе ризики, пов'язані з рівнем винагород.

(іі) Різницю між методами обліку внесків до програми з визначеним внеском та внесків до програми з визначеною виплатою у фінансовій звітності сплачують внески роботодавців.

(ііі) Два альтернативних способи, крім методу коридору, які використовуються для відображення у фінансовій звітності актуарних прибутків та збитків, що виникають у зв'язку з планами з встановленими виплатами.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ 14 «Фінансові інструменти:МСБО (IAS) 32, МСБО (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 9»

(на самостійне вивчення згідно з робочою програмою дисципліни – 20 год.)

Запитання для засвоєння теми

1. Визнання фінансових інструментів
 - а. фінансові активи
 - первісна і подальша оцінка

- категорії
 - поняття вбудованого інструменту
 - декласифікація
 - знецінення фінансових активів
- b. фінансові зобов'язання
 2. Припинення визнання
 3. Облік хеджування
 - c. інструменти хеджування
 - d. Хеджовані статті
 - e. Особливий облік при хеджуванні
 4. Представлення і розкриття інформації

Методичні вказівки до вивчення теми

МСФЗ (IAS) 32- стандарт повинен застосовуватися для надання та розкриття інформації про всі типи фінансових інструментів, як визнаних, так і невизнаних у балансі, крім тих, облік яких регулюється іншими стандартами.

МСФЗ (IAS) 39 розглядають наступні питання:

- Визнання та припинення визнання фінансових активів і фінансових зобов'язань;
- Класифікація фінансових активів та фінансових зобов'язань;
- Первісна оцінка та подальша оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань;
- Визначення обліку при хеджуванні, критерії та правила обліку при хеджуванні.

МСФЗ (IFRS) 7 розкриває інформацію про:

- фактори, що впливають на суми, тимчасові параметри і ймовірність виникнення грошових потоків;
- використання фінансових інструментів в господарських цілях, які вирішуються за їх допомогою;
- ризики, пов'язані з фінансовими інструментами, а також політиці керівництва в галузі контролю цих ризиків.

МСФЗ (IFRS) 9 застосовується до всіх фінансових активів та зобов'язань, визначених МСФЗ 39.

Зобов'язання і власний капітал. При емісії фінансовий інструмент повинен бути класифікований як зобов'язання або власний капітал, відповідно до змісту договору при первісному визнанні інструменту. Деякі фінансові інструменти мають юридичну форму інструмента власного, будучи по суті своїй зобов'язаннями.

Долевий інструмент - це договір, який дає право на отримання частки в залишку активів компанії після погашення всі її зобов'язань.

Розрахунки власними пайовими інструментами. Договір не є інструментом власного капіталу лише тому, що його результатом може стати

отримання (передача) власних пайових інструментів компанії.

Долевий інструмент виникає, коли існує:

- недеривативний інструмент, який вимагає або може зажадати передачі фіксованої кількості власних інструментів;
- дериватив, який буде або може бути погашений емісією фіксованої кількості власних інструментів.

Відсотки, дивіденди, збитки і прибуток. Відсотки, дивіденди, збитки та прибуток, що відносяться до фінансового інструменту (або його елементу), класифіковані як зобов'язання, повинні відображатися як витрати або доходи у звіті про прибутки і збитки.

Хеджування для цілей бухгалтерського обліку означає використання одного чи декількох інструментів хеджування для часткової або повної компенсації зміни справедливої вартості або грошових потоків об'єкта хеджування.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМОЮ 15 «Консолідований баланс, основні принципи складання»

(на проведення практичних занять згідно з робочою програмою дисципліни – 3 год.)

Запитання для засвоєння теми 15

- 1 Поняття контролю
- 2 Облік дочірніх компаній в окремій звітності материнських компаній
- 3 Облік за методом придбання
- 4 Коректовки при складанні консолідованої фінансової звітності:
 - a. Результат внутрігрупових операцій
 - b. Різні звітні періоди
 - c. Відмінності в облікових політиках
 - d. Дата покупки
- 5 Звільнення від складання консолідованої звітності
- 6 Розкриття інформації
- 7 Основне правило складання консолідованої звітності
- 8 Консолідаційні коригування:
 - e. гудвіл
 - f. Частка неконтролюючих акціонерів
 - g. Нерозподілений прибуток групи
- 9 Внутрігрупові коригування
 - h. внутрігрупові залишки
 - i. нереалізований прибуток
 - j. запаси

к. необоротні активи
І. дивіденди
10 Компанії, придбані протягом року.

Методичні вказівки до вирішення завдань

Основні принципи підготовки консолідованого звіту про фінансовий стан:

1. Об'єктивність і правдивість
2. Групова фінансова звітність призначена для того, щоб об'єктивно і правдиво показати власникам, що являє собою їхні інвестиції, тобто контроль і володіння чистими активами дочірніх підприємств.
3. Необхідні правила, що забезпечують, щоб консолідація включала всі компанії, які контролює материнська компанія.
4. Іноді підготовка фінансової звітності групи не приносить ніякої користі. За таких обставин материнські компанії звільняються від обов'язку готувати консолідовану звітність.

Звітність групи, яка вимагається відповідно до МСФЗ, називається консолідованою.

Компанія, у якої в останній день звітного періоду є дочірня компанія, повинна готувати консолідовану фінансову звітність на додаток до своєї індивідуальної фінансової звітності.

На практиці материнська компанія зазвичай готує (і публікує):

- свій баланс і відповідні примітки; і
- на додаток до нього - консолідовані баланс, звіт про прибутки і збитки і звіт про рух грошових коштів, а також відповідні примітки.

Консолідація - це заміщення «первісної вартості інвестицій» у звітності материнської компанії тим, що ці інвестиції реально уявляють, тобто:

- часткою материнської компанії в чистих активах дочірньої компанії на звітну дату,
- залишком гудвілу, який виник на дату придбання.

Нереалізований прибуток. Суми за внутрігруповим розрахунками при консолідації виключаються. Основна причина появи цих сум - торговельні операції між компаніями групи (внутрігрупові операції).

Завдання № 1. Придбання частки участі, яка дає право контролю, в компанії, що представляє собою єдиний актив

Компанія Айріс заплатила 160 тисяч за придбання 80% в компанії Норд, що володіє єдиним об'єктом майна і не представляє собою бізнес. Рештою 20% володіє незв'язана третя сторона.

Яким чином компанія Айріс повинна враховувати свою частку участі в компанії Норд?

Завдання № 2. Відображення умовної компенсації

31 грудня 2012 компанія Айріс купує компанію Норд в обмін на виплату 8 000 000 євро, яка обумовлена досягненням до 31 грудня 2015 запланованого показника прибутку. На дату придбання вважається малоімовірним, що підприємство, що купується, досягне запланованого показника прибутку. Тому ніякі суми не відображаються у частині витрат на придбання у фінансовій звітності за період, що закінчився 31 грудня 2012 року. Однак на 31 грудня 2013 року вважається ймовірним, що компанія Норд виконає запланований показник прибутку. Ставка дисконтування на дату придбання становить 8%, а на дату можливого виконання умов (31 грудня 2013 року) дана ставка складе 7%.

Яка сума повинна бути визнана як коригування вартості придбання на 31 грудня 2013 року, і як вона повинна бути відображена у фінансовій звітності?

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Агеева, Ольга Андреевна. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : учеб. пособие для студ., обуч. по спец. "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" / О. А. Агеева. - М. : Бухгалтерский учет, 2008. - 463 с. - Библи-огр.: с. 461-462.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Текст], виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року (офіційна версія перекладу українською мовою). – Міністерство фінансів України. – http://minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408
3. Голов, Сергей Федорович. Международные стандарты финансовой отчетности [Текст] : вопросы. Тесты. Упражнения / С. Ф. Голов [и др.] ; ред. С. Ф. Голов. - К. : Либра, 2010. - 320 с.: табл.. - Библиогр.: с. 319
4. Голов, Сергій Федорович. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст] : практ. посіб. /С. Ф. Голов, В. М. Кос-тюченко. - К. : Лібра, 2004. - 880 с.. - Библиогр.:с. 878. - . - ISBN 966-7035-68-9
5. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Текст] : видані станом на 1 січня 2009 р. : пер. з англ. / [за ред. С. Ф. Голова] ; Intern. Accounting Standards Comm. Found., Фед. проф. бухгалтерів і аудиторів України. - [К.] : ФПБАУ, 2009. - Назва обкл. : МСФЗ. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS). - Т. 2- 2009. - 3254 с.
6. Палий, Виталий Федорович. Международные стандарты финансовой

отчетности [Текст] : учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по спец. "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" / В. Ф. Палий. - М. : Издательский дом "Инфра-М", 2003. - 455 с.

7. Пономарьова, Наталія Анатоліївна. Міжнародні стандарти фінансової звітності та міжнародні стандарти аудиту [Текст] : навч. посібник / Н. А. Пономарьова. - Хмельницький : ХНУ, 2008. - 211 с.

Допоміжна

1. Б. Нидлз, Х. Андерсон и др. Принципы бухгалтерского учета. – М., 2003.
2. Вильямс Я. Справочник ГААР с комментариями. Выпуск 1 – М.: ИНФРА-М, 1998 – 149 с.
3. Вильямс Я. Справочник ГААР с комментариями. Выпуск 2 – М.: ИНФРА-М, 2000 – 118 с.
4. Качалин В.В. Финансовый учет и отчетность в соответствии со стандартами ГААР – М.: Дело, 1998. – 496 с.
5. Международный бухгалтерский учет ГААР и IAS. Справочник бухгалтера от А до Я/ сост. Матвеева В.М. – М.: Дело и сервис, 1998. – 192 с.
6. Р. Энтони, Дж. Рис. Учет: ситуации и примеры. – М., 1998.
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах. – Житомир, 2004.
8. Сфіменко В.І., Лук'яненко Л.І. Облік у зарубіжних країнах – К.: КНЕУ, 2006. – 211 с.

Навчальне видання

Методичні вказівки

з проведення практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліні «Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами» для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 7 (8).03050901_«Облік і аудит»

Укладачі: **Линник** Олена Іванівна

Альошин Сергій Юрієвич

Бондаренко Олексій Михайлович

Відповідальний за випуск О.В. Маноїленко

Роботу рекомендував до видання М. І. Погорєлов

Авторська редакція

План 2014 р., поз. 64

Підп. до друку _____. Формат 60 x 84^{1/16}. Папір офсет.

Гарнітура Таймс. Друк – ризографія. Ум. друк. арк. 0,6. Обл. - вид. арк. 0,5

Наклад 50 прим. Зам.№ _____. Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3657 від 24.12.2009р.

61002, Харків, вул. Фрунзе, 21

Друкарня НТУ „ХП“. 61002, Харків, ул. Фрунзе, 21.